

SKYLtar och DEKALER

Material, regler och utförande

SAMMANFATTNING AV GÄLLANDE REGLER OCH STANDARDER

AFS 2023:12 · AFS 2023:10 · CLP (EG) nr 1272/2008 · SS-EN ISO 7010 · ISO 17398

REGLER FÖR SKYLtar och FAROPIKTOGRAM

Varselskyltar och dekaler på arbetsplatser omfattas av Arbetsmiljöverkets föreskrifter. För märkning av kemiska produkter, gaser och andra risker gäller särskilda krav på färg, form och symboler enligt CLP-förordningen.

Tidigare användes varningsskyltar och dekaler i gul/svart färgsättning även för kemiska risker. Dessa utföranden är inte längre tillåtna. I dag ska farosymboler istället utformas enligt CLP, vilket innebär en vit bakgrund med svart symbol som omges av en röd romb.

CLP-märkningen används för att tydligt visa vilken typ av fara som finns, exempelvis brandfarliga ämnen, gas under tryck eller frätande kemikalier. Reglerna gäller både för skyltar i lokaler och för dekaler som används på behållare, gasflaskor och cisterner.

Att använda rätt skylt eller dekal är viktigt både för säkerheten och för att uppfylla gällande krav. Märkning som inte följer aktuella föreskrifter riskerar att misstolkas och kan i vissa fall vara otillåten vid en arbetsmiljöinspektion.

Vänster: utföranden som inte längre är tillåtna. Höger: gällande CLP-utförande för områden, lokaler och inhägnader respektive för behållare.

VAD FÄRGEN BETYDER

Föreskrifterna anger vilket utseende varselskyltar ska ha. I fråga om färg gäller följande.

FÄRG	KULÖR	BETYDELSE
	Grön	Utrymning eller utrymningsväg, första hjälpen-utrustning, ingen fara
	Blå	Påbud, det vill säga krav på beteende eller åtgärd, exempelvis att använda skyddsutrustning
	Gul, orangegul	Uppmaning att se upp, vidta en åtgärd eller kontrollera något
	Röd	Förbud mot vissa beteenden, larm vid fara, eller var brandskyddsutrustning finns

SKYLTTYPERNA I ÖVERSIKT

Betydelse, färg och form samt exempel på skyltar inom varje typ.

TYP	FÖRBUD	PÅBUD	INFO	VARNING	NÖD	BRAND
BETYDELSE	Förbud, Stopp	Följ säkerhetsinstruktion på skylten	Information, Vägledning	Fara, Risk, Hinder	Utrymningsväg, Första hjälpen	Brandsläcknings- Brandskydds-utrustning
FÄRG & FORM						
EXEMPEL	 Tillträde förbjudet för obehöriga Måttornen ansvarar för sina mätresultat Rökning förbjuden Stäng av mobiltelefonen vid behov	 Hörselskydd måste användas 	 Byggarbetsplats Gasol Huvudavstängningsventil	 Heta ytor Laserstrålning	 Nöddusch Nödstopp	 Sprinkler central

FORM OCH UTFÖRANDE PER SKYLTTYP

SKYLTTYP	FORM	UTFÖRANDE
Förbudsskyltar	Rund	Svart symbol på vit bakgrund som överstryks av ett rött snedstreck med röd bård. De röda elementen ska ta upp minst 35 % av ytan.
Varningsskyltar	Triangel	Gul bakgrund som täcker minst 50 % av skylten, med svart symbol och bård.
Påbudsskyltar	Rund	Blå bakgrund som tar upp minst hälften av ytan, med vit symbol.
Nödskyltar	Rektangel, kvadrat	Vit symbol på grön bakgrund. Bakgrunden ska ta upp minst 50 % av ytan.
Brandredskapsskyltar	Rektangel, kvadrat	Röd bakgrund som tar upp minst hälften av ytan, med vita symboler.
Faropiktogram	Romb	Svart symbol mot vit bakgrund, markerad med röd bård.

Symbolerna ska följa SS-EN ISO 7010. Egenritade symboler uppfyller inte kravet, även om färg och form är rätt.

SÅ VÄLJER DU MATERIAL

Skyltar ska vara gjorda av ett slagtåligt material med god beständighet i sin miljö.

DEKAL

Klistras upp utan skruvar eller spikar. Bäst på släta ytor där dekalen får god fästytta. Det mest kostnadseffektiva alternativet.

PLAST

Lång livslängd och prisvärt. Används där en dekal har begränsad fästförmåga, som sten, betong, stängsel och staket. Kan bli sprött vid häftiga temperaturväxlingar och UV-ljus.

ALUMINIUM

Klarar temperaturväxlingar bättre än plast. Lättviktig metall som inte rostar, med lång livslängd och flexibelt användningsområde. Skruvas fast.

STORLEK OCH SIKTAVSTÅND

Dimensioner samt färg och ljus ska anpassas så att skyltarna är lättupptäckta och lättförstådda.

Skyltar placeras i ögonhöjd eller högre, med hänsyn till hinder, vid ingången till ett riskområde eller intill faran.

En person med normal syn ska kunna se en 10 cm hög text eller symbol på 20 meters avstånd. Miljön påverkar hur skylten uppfattas: samma skylt läses olika i ett stort lager och i en trång korridor.

TEXTHÖJD	LÄSAVSTÅND
2 cm	4 m
5 cm	10 m
10 cm	20 m
15 cm	30 m

MONTERING

Skyltar monteras olika beroende på material, formgivning och den yta de ska fästas på. Skylthållare förenklar montering på svåra fästytter.

Vid beställning kan utförandet anpassas:

- + antal hål i skylten
- + kantbockning för en mer diskret montering
- + UV-laminering för skyltar utomhus
- + mått och material efter användning och miljö

BETRAKTNINGSAVSTÅND	MINSTA STORLEK
Upp till 10 m	A4
Upp till 20 m	A3
Över 20 m	A2 eller större

KATEGORIER I SORTIMENTET

Egen produktion innebär att mått, material och andra faktorer kan anpassas efter önskemål, från 1 till 1 000 skyltar. Samtliga skyltar följer gällande regler. Därtill cisternmärkning, graverade skyltar samt skylthållare och fästen.

UTRYMNINGSSKYLTAR: BELYSTA ELLER EFTERLYSANDE

Skyltar och andra vägledande markeringar för utrymning ska vara placerade på väl synliga ställen och ha ett varaktigt utförande. När det behövs ska de vara belysta eller genomlysta, så att de fungerar även vid strömavbrott eller i rök.

Efterlysande material laddas av omgivande ljus och lyser i mörker. Prestandan klassas enligt ISO 17398, från klass A som är den lägsta till klass G som är den högsta. Klassen avgör hur länge och hur starkt skylten lyser efter att ljuset släckts, och bör väljas efter utrymningsvägens längd och hur mörk lokalen blir.

VÄLJ UTFÖRANDE EFTER LOKALEN

Genomlyst skylt där utrymningsvägen måste vara läsbar oavsett omständigheter. Efterlysande skylt som komplement längs vägen och i lokaler som kan bli helt mörka. Vanlig tryckt skylt där belysningen är säkrad på annat sätt.

UNDERHÅLL OCH UTBYTE

Skyltning ska hållas i funktionsdugligt skick. En skylt byts ut när den är skadad, blekt, oläslig eller inte längre bär en giltig symbol enligt ISO 7010.

Lägg in en visuell genomgång av skyltarnas skick i det systematiska arbetsmiljöarbetet, minst en gång per år. Kontrollera samtidigt att märkningen fortfarande stämmer med verksamheten: ändrade flöden, nya kemikalier och ombyggnationer gör befintlig skyltning felaktig.

GÄLLANDE REGELVERK

BETECKNING	OMFATTAR	GÄLLER FRÅN
AFS 2023:12	Utformning av arbetsplatser – skyltar och signaler (kap. 7)	2025-01-01
AFS 2023:10	Risker i arbetsmiljön – kemiska riskkällor, märkning av behållare och rörledningar	2025-01-01
CLP (EG) nr 1272/2008	Utformning av faropiktogram	Gällande
SS-EN ISO 7010	Standardiserade grafiska symboler för säkerhetsskyltar	Gällande
ISO 17398	Klassning av efterlysande material, klass A–G	Gällande

POSTADRESS

446 23 Älvängen

BESÖKSADRESS

Garverivägen 10
446 37 Älvängen

KONTAKT

0303-74 99 50
info@nordisk-rormarkning.se
rormarkning.se